
Museum i skyggen av kreftbehandling

AKTUELT

KARI RONGE

Email: kari.ronge@legeforeningen.no

Tidsskriftet

Stortinget støtter regjeringen, som vil utsette endelig vedtak om et nasjonalt medisinsk museum til sommeren. Selv om politikerne understreker museets kulturhistoriske verdi, har budsjettforliket før jul satt en midlertidig stopper for å bevilge friske penger i prosjektet.

Tidsskriftets påskenummer 2000 oppsummerte optimistisk arbeidet for å opprette et nasjonalt medisinsk museum som har pågått i mange tiår (1). Til tross for to fyldige utredninger og flere stortingsbehandlinger, spøker det likevel for åpning i mai 2003 i den gamle administrasjonsbygningen ved det tidligere Rikshospitalet. Åpningen skulle være et ledd i markeringen av 400-årsjubileet for det offentlige lege- og helsevesenet i Norge.

Summen Stortinget gav tilsagn til da statsbudsjettet ble vedtatt 14. desember, inkluderer alt forsøks- og utviklingsarbeid i sykehussektoren, og omfatter således en rekke andre tiltak. Budsjettposten er anslått til maksimalt 85,2 millioner kroner, mens den foreløpige kostnadsberegningen av museet er ca. 150 millioner kroner. Dessuten har politikerflertallet åpnet for å flytte pengene til budsjettposten for kreftbehandling, uten nærmere angivelse av beløpets størrelse.

Penger til lager og leie

Tre statsrådsskifter i 1990-årene har lenge bekymret dem som inntil nå har vært pådrivere for oppbygging av en museumsorganisasjon. Man hadde regnet med at ombygging og rehabilitering av lokalene som Statsbygg eier, kunne starte høsten 2000. Optimismen har rådet helt siden tidligere statsråd Gudmund Hernes gav tilsagn til utredningen som ble lagt frem i mars 1997 (2). Denne ble fulgt opp av en rapport (3), som også statsråd Dagfinn Høybråten omtalte i positive ordelag. Dernest gav Stortinget bred støtte til planene, som ble lagt frem ved behandlingen av statsbudsjettet for 2000.

Nå er situasjonen snudd: Istedenfor å bevilge penger til ombygging av de fem etasjene, har Stortinget kun satt av nødvendige utgifter til lagring og registrering av gjenstander samt leieutgifter for bygningen. Det er heller ikke tatt høyde for at statlig overtakelse av sykehusene i 2002, innebærer ansvar for en rekke mindre medisinske samlinger.

Prioriterer andre oppgaver

Stortinget har valgt å følge regjeringen, som har satt satsing på et nasjonalt medisinsk museum opp mot behandling av syke. Det gikk klart frem av budsjettforslaget helseminister Tore Tønne presenterte i fjor høst, at posten avsatt til museum heller kan overføres og brukes til slike formål: «Satsingen på et nasjonalt medisinsk museum må også sees i lys av andre prioriterte oppgaver» (4).

Det ser ut til at helseministeren har hatt saken liggende på sitt skrivebord i påvente av forsikringer om friske penger. Nå har Stortinget sagt seg enig, men med omvendt fortegn. Først når statsbudsjettet revideres i juni, vil Sosial- og helsedepartementet komme tilbake til saken. Inntil det skjer, er departementets saksbehandlere pålagt å vurdere alternative kostnadsrammer.

Dette var også sosialkomiteens flertall enig i. Flertallet syntes endatil budsjettposten som inkluderer medisinsk museum kunne reduseres fra 90,2 millioner kroner. Da endelig vedtak om statsbudsjettet for 2001 ble fattet, valgte Stortinget å følge sosialkomiteens innstilling, med 90 mot 18 stemmer. Et mindretall foreslo å sikre fremdriften ved å ansette en egen prosjektleder, men Høyre og Sosialistisk Venstreparti fikk ikke flertall for dette. Dermed må museumsplanene fortsatt seile på et isflak, og heller håpe på vårløsningen.

LITTERATUR

1. Nylenna M. Det blir medisinsk museum i det tidligere Rikshospitalet Tidsskr Nor Lægeforen 2000; 120: 1254.
2. Børdahl PE, red. Medisinsk museum. Utredning levert Sosial- og helsedepartementet. Oslo: Rikshospitalet, 1997.
3. Nasjonalt medisinsk museum – fra visjon til virkelighet. Rapport I-0966/B. Oslo: Sosial- og helsedepartementet, 1999.
4. St.prp. nr. 1 (2000–2001) for budsjetterminen 2001. Oslo: Statens forvaltningstjeneste, Seksjon statens trykning, 2000.

Publisert: 10. januar 2001. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 13. september 2026.